

Dans i lustgården blir en klassiker

LITTERATUR

Henry Sjöberg
Dans i lustgården
Folklig dans under
fyra århundraden
Sörmlands museums förlag

Folkdansforskaren, föreläsaren och folkdansaren Henry Sjöberg, rikskänd i allmänhet och bland Sörmlands spelmän och dansare i synnerhet, kom strax före sin bortgång 2004 att i det närmaste bli klar med sin bok *Dans i lustgården*. Spelmanskollegan Arne Blomberg, förutvarande ordförande i Sörmlands spelmansförbund, har nu redigerat verket och valt ut ett stort antal danslåtar i notskrift till denna vidunderligt vackra och inspirerande volym. Boken behandlar till största delen Sörmlands dans- och folklåtkultur.

Henry Sjöberg ägnade i hela sitt liv sin forskning den folkliga dansen, och detta hans magnum opus posthum (bör vi tillägga), berättar om alla folkliga danstyper, från långdans till hambo, slängpolska och engelska.

Medryckande språk

Sjöbergs omedelbara, enkla och medryckande språk berättar om dansen från äldsta tider och till dags dato, citaten ur äldriga källor är spämmande och sällsamma. Inte minst dansernas sångtexters innehåll ger robusta ramar. Så mycket Henry Sjöberg berättar om, som

Slängpolska i Vingåker | Detalj ur målning av Pehr Hillström.

FOTO: NORDISKA MUSEET

de flesta av oss har ringa kunskaper om!

Till bokens höjdpunkter hör det fantastiska bildmaterialet, som skiftar från fotografier till teckningar, målningar och träsnitt, där folkdansare och spelmän ger härliga scener från det sörmländska dans- och låtarvet. Här finns också en uppsjö notexempel på låtar, dels äldriga handuppteckningar, dels tryckta utgåvor från olika sörmländska spelmän, allt försett med klara och verkligt intryckfulla kommentarer.

Äldst i Sverige

Så är Sörmlands Spelmansförbund, landets äldsta, i år 80 år, ett av Sveriges mest aktiva och mest mångfacetterade, där arkiv, utgåvor och skivinspelningar liksom ett otal dans- och spelmansträffar årligen håller den sörmländska fandan högt.

Henry Sjöbergs bok är angelägen för såväl dansare som spelmän,

den sörmländskt kultur-intresserade liksom den i Sörmland nyinflyttade som önskar veta något om sörmländsk musikkultur.

Kända namn

Kända spelnämningar som Vingåkers-Widmark och Ivar Hultström liksom de i dag historiska låtupptecknarna Gustaf Wetter och Nils Dencker har sin självklara plats i boken, tecknaren Matts Mattsson har försett boken med trirohga gubbar. Henry Sjöbergs hustru Irene har också varit medansvarig för bokens förverkligande, och förbundets Christina Frohm bör också nämnas som en av de många specialkunniga gällande frågor om låtarvet och arbetet med att ge folkdansen sin riktiga användning.

Vad som verkligen frapperar och blir till en röd tråd, är den långa och brokiga historien, som omgärdar våra folkliga danser. Här berättas om alla festtillfällen, vad som

dansades, hur danserna dansades och hur spelmämen spelade.

Den stora högtiden var bröllopet med speciella danser, men årets högtider i övrigt var lika heliga helt otänkbara utan dansen och spelmämens låtar. Betänk bara jul och midsommar! Sörmland intar en fascinerande plats i vår folkliga musikhistoria.

Sörmländsk påverkan

Sjöberg berättar också om den påverkan den sörmländska dansen fick, då danser som till exempel polka, schottis och engelska vamm insteg i Sverige.

Den läsare som äger förmåga att läsa noter och den som vet något om folklig dans har självklart ett förspår framför den läsare som inte vet vad Finska Åttan, Dyngdansen eller Fyrtur är. Särskilt utrymme i boken finns för dansen från Länna och Barva, Trosa och Stigtomta. En två sidor lång förteckning över källor och litteratur ger den intresserade möjlighet att botanisera vidare i den sörmländska danslåten.

Att allt detta rymms på 120 sidor, som inte för en sekund hemfaller åt ligglighet, verbal tomgång eller imehållslösa transportsträckor, bara det är en bedrift i sig. Boken kommer att bli en klassiker i den sörmländska litteraturen som behandlar vår folkdans och dess spelmansmusik. Att Henry Sjöberg aldrig fick uppleva publiceringen av sin bok är bara att djupt beklaga. Dock: jag tror han förnöjs i sin dans- och musikhimmel över att vi, som ännu traskar omkring på vår jord, kan glädjas åt hans härliga livsverk, hans *Dans i lustgården*, en utsökt vacker publikation om vårt folklore-Sörmland.

DAG LUNDIN

Välkommen
lörd 29 oktober
kl 17.00

Henry Sjöbergs bok

DANS I LUSTGÅRDEN.

Folklig dans under fyra århundraden

Boken är nu under tryckning och den 29 oktober är den klar att presenteras. Det görs med musik på Dansmuseet vid Gustav Adolfs Torg i Stockholm. Hoppas du vill vara med.

Irene Sjöberg

i samarbete med Sörmlands museum